Duitsland

Laatst bijgewerkt: februari 2023

Aanbod

In de brochure ‘Lifelong Career Guidance and Counselling’ wordt de structuur en het aanbod van loopbaanondersteuning in Duitsland uitgebreid uitgelegd.

Ook kent Duitsland een landelijke portal, maar de deelstaten geven hun eigen invulling aan ondersteuning van een leven lang ontwikkelen. De portal kent een ondersteuningsfunctie rondom drie ‘persona’s’: baanverlies, vastlopen in je werk en herintreder. Daarnaast is de portal gestructureerd rondom de thema’s: weten waar (link naar portaals), weten wat (info) en weten hoe (geld). Het portaal kent mogelijkheden voor telefonisch en e-mailcontact.

De mogelijkheden rondom ondersteuning van leven lang ontwikkelen verschillen enorm tussen de deelstaten. Een goed voorbeeld is de adviesdienst in Nordrhein-Westfalen.

waar iedere burger begeleiding kan vragen wanneer hij of zij een hulpvraag heeft. Deze begeleiding wordt tot negen sessies gefinancierd.

In de verkenning ‘Loopbaanondersteuning rondom scholingsportals en leerbudgetten’ staat op pagina 5 en 6 een overzicht met scholingsportals voor Duitsland:

Arbeidsmarktinformatie

In Duitsland is het federale arbeidsmarktbureau verantwoordelijk voor de arbeidsmarktmonitor. Deze monitor geeft inzicht in de regionale arbeidsmarkt. De monitor bevat data over de regionale werk-, economische- en sociale situatie. Aanvullend biedt de Ausbildungmarktradar van de arbeidsmarktmonitor (monitor voor stages) de situatie weer op regionaal niveau (Länder).

In Duitsland wordt gebruikt gemaakt van verschillende scholingsportalen. Hiervoor verwijzen we naar onze publicatie scholingsportalen.

Beleid & Organisatie

Verschillende organisaties dragen bij aan de coördinatie en coöperatie van loopbaanondersteuning. Zij zijn verantwoordelijk voor de transparantie, samenwerkingsverbanden, effectiviteit, efficiëntie en de kwaliteit van de dienstverlening. In 2006 is hiervoor het *Nationales Forum Beratung in Bildung, Beruf and Beschäfting* opgericht. In dit forum werken alle relevante stakeholders, professionals, beleidsmakers en onderzoekers samen. Het doel van het netwerk is om de kwaliteit en de professionaliteit van de loopbaanbegeleiding te ontwikkelen. Dit doen ze door samen te werken en kennis uit te wisselen. Zie hier voor een lijst van de stakeholders.

Verder is het federale arbeidsmarktbureau de grootste aanbieder van nationale carrière informatie.

Financiering

Er zijn verschillende financiering- en ondersteuningsmogelijkheden voor het volgen van scholing voor verschillende groepen. Naast financiële ondersteuning rondom scholing voor het individu, zijn er ook regelingen voor de werkgever zoals subsidie voor MKB werkgevers voor de scholing van laagopgeleide werknemers. Een groot deel van de begeleiding wordt gefinancierd door de werkloosheidsverzekering. Wanneer personen langdurig werkloos zijn, wordt de begeleiding gefinancierd vanuit de gemeente. Begeleiding op universiteiten wordt door de instelling zelf gefinancierd, maar psychologen en sociaal werkers op de universiteit worden gefinancierd vanuit de staten (*Länder*). HR consultants gericht op beroepsoriëntatie worden veelal privaat gefinancierd.

Instrumenten & Tools

Zie 'Arbeidsmarktinformatie' voor meer informatie over de arbeidsmarktmonitor. Deze monitor geeft inzicht in de regionale arbeidsmarkt. De monitor bevat data over de regionale werk-, economische- en sociale situatie. Aanvullend biedt de Ausbildungmarktradar (monitor voor stages) van de arbeidsmarktmonitor de situatie weer op regionaal niveau (Länder).

Zie 'Technologie' voor meer informatie over ‘blended service delivery’.

Kwaliteit

De kwaliteit van de begeleiding wordt beschermd door verschillende kwaliteitseisen waaraan men moet voldoen. Het concrete design van kwaliteitseisen is afhankelijk van de aanbieder van de begeleiding. Zo vallen sommige aanbieders onder de nationale standaarden (National Guidance Forum) en andere weer onder de regionale certificering systemen.

Het National Guidance Forum benadrukt het belang van het blijvend werken aan de kwaliteit van begeleiding, maar spreekt zich ook uit over het belang van kennisdeling. Het forum heeft een kwaliteitskader ontwikkeld voor begeleiding (BeQU- Beratungsqualität). Dit kader bevat een compleet competentie profiel en informatie over kwaliteitsbevordering in de publieke en private sector.

De kwaliteitseisen richten zich op vijf thema's:

1. algemene beginselen

2. begeleidingscompetenties en professionalisering

3. proces standaarden

4. organisatie standaarden

5. maatschappelijke context

Onderzoek & Innovatie

In Duitsland wordt veel onderzoek verricht naar de impact van loopbaanondersteuning. Onder andere het Nationaal Guidance Forum stelt vast welke behoefte aan onderzoek en evaluatie er is. Ze nemen deel aan of stimuleren nationale en internationale onderzoeksprojecten. De dimensies waarop men onderzoek doet zijn: inzicht in de problematiek en motivatie, voorkeur en inzicht in de beroepskeuzen, vaardigheden en competenties.

In 2020 - het jaar van de coronapandemie - heeft het Nationaal Guidance Forum bijvoorbeeld ook een onderzoek uitgevoerd onder haar leden naar de effecten op begeleiding in onderwijs en werk en de resultaten en eerste conclusies begin 2021 gepubliceerd.

Ook het federale Ministerie van Arbeid voert regelmatig tevredenheidsonderzoeken uit. Recente vragenlijsten laten de beste resultaten zien op het gebied van loopbaanondersteuning voor jongeren voordat ze de arbeidsmarkt instromen: aan het begin, gedurende en aan het einde van de beroepsloopbaanondersteuning.

Een ander onderzoek uitgevoerd door het federale ministerie van arbeid geeft inzicht in welke factoren een positieve impact hebben op de (re-)integratie van jongvolwassenen. Uit dit onderzoek komen de volgende succesfactoren: langdurig contact met dezelfde contactpersoon, voldoende tijd, een vertrouwensband, laagdrempelig aanbod, coaching over het systeem en geen sanctionering.

Professionalisering

De Duitse openbare arbeidsbureaus trainen loopbaanprofessionals op hun private hogeschool voor arbeid. Er is een bachelorleiding op het gebied van loopbaan, werk en onderwijs (*Studiengang Beratung für Bildung, Beruf und Beschäftigung (BBB)*). Tijdens deze bachelor wordt onder andere aandacht besteed aan verschillende begeleidingstechnieken voor verschillende doelgroepen. Naast de bachelor kunnen personen ook een specialisatie volgen in loopbaanbegeleiding gericht op oriëntatie van beroepsopleidingen, casemanagement of begeleiding gericht op integratie. Sinds 2015 biedt deze hogeschool ook een parttime master aan. Het meeste personeel van de openbare arbeidsbureaus dat gespecialiseerd is heeft een de master afgerond. De meer algemene begeleiders zijn niet altijd specifiek geschoold, maar hebben dan cursussen en modules gevolgd. Op dit moment bieden vijf universiteiten masters aan op het gebied van begeleiding en coaching.

Technologie

Digitalisering is een drijvende kracht achter nieuwe manieren van ‘blended service delivery’. Dit is een mix van online self services, interactieve onlineprogramma’s waar loopbaanbegeleiders inzicht in hebben en kunnen begeleiden (co-careering). Er worden webinars online aangeboden, maar voor personen met complexe ondersteuningsvragen biedt men altijd intensieve face-to-face begeleiding. De grootste aanbieder van nationale carrière informatie is het federale arbeidsmarktbureau.

Recentelijk zijn er meerdere apps voor mobiele telefoons gelanceerd, zoals *Azubiwelt* waar jongeren naar stageplekken kunnen zoeken. Voor volwassenen biedt de *Berufsentwicklungsnavigator* (BEN - Career Development Navigator) tools en informatie gericht op het wisselen van beroep, mobiliteit, terugkeer naar de arbeidsmarkt en professionele ontwikkeling.

euro | guidance

Toegankelijkheid

Er is voor personen met een fysieke en/of mentale beperking speciale ondersteuning voor de meest optimale beroepsoriëntatie en integratie op de arbeidsmarkt. Loopbaanbegeleiders van personen met een beperking hebben een specialisatie afgerond om de kwaliteit van de begeleiding te waarborgen. Ieder plaatselijk arbeidsbureau dat begeleiding aanbiedt beschikt over een team specifiek voor personen met een beperking.

In 2019 is een wet in werking getreden om de perspectieven (van personen die langdurig werkloos zijn) op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze nieuwe wet biedt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om “Budget voor Werk” aan te vragen. Dut budget kan worden ingezet voor subsidie voor loopbaanbegeleiders. Om integratie te realiseren zijn begeleidingscentra aangesteld die begeleiden bij de beroepsoriëntatie. Personen met een beperking hebben in Duitsland recht op medische en psychologische ondersteuning. Daarnaast biedt men trainingen aan waarbij aandacht wordt besteed aan sociale vaardigheden en het omgaan met angsten.

Medegefinancierd door de Europese Unie

De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.